

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

ЕТАПИ РОЗВИТКУ ФАКУЛЬТЕТУ ПОЧАТКОВОЇ,
ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
ДОНБАСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУDEVELOPMENT STAGES OF FACULTY OF PRIMARY,
TECHNOLOGICAL AND VOCATIONAL EDUCATION OF
DONBAS STATE PEDAGOGICAL UNIVERSITY

Статтю присвячено дослідженню історичних джерел факультету початкової, технологічної та професійної освіти, який було утворено у 2017 р. шляхом об'єднання двох структурних підрозділів ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»: факультету підготовки вчителів початкових класів та технологічного факультету. Автори зазначають, що етапи становлення кожного зі структурних підрозділів, так же як і сучасні реалії розвитку факультету недостатньо досліджено в науково-історичному плані і висувають мету узагальнити й систематизувати етапи становлення й розвитку факультету підготовки вчителів початкових класів та технологічного факультету ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», а також охарактеризувати поточний етап розвитку факультету початкової, технологічної та професійної освіти з особливою увагою до періоду 2017–2019 рр.

Проведений історичний аналіз дозволив авторам виокремити в історичному розвитку факультету початкової, технологічної та професійної освіти можна чотири основні етапи: етап заснування базових факультетів (підготовки вчителів початкових класів та технологічного) формування їх кадрового, матеріально-технічного, наукового та навчально-методичного потенціалу; етап формування внутрішньої структури базових факультетів, на якому основу факультету переважно становила одна-дві кафедри; етап загального кадрового, матеріально-технічного та наукового зростання, активного відкриття спеціалізації і подвійних спеціальностей, зростання числа кафедр на базових факультетах; етап структурного реформування факультету, активізація його міжнародного розвитку, Євроінтеграції, стрімкого оновлення інформаційного й ресурсного забезпечення фахової підготовки вчителів для школи та педагогів професійних навчальних закладів.

На думку авторів, сучасний етап розвитку факультету початкової, технологічної та професійної освіти характеризується прогресивністю, яка засвідчує, що на сьогодні він становить освітній, педагогічний, науковий, навчально-методичний та соціальний центр, який є потужним складником ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» і гідно представляє університет на національному та міжнародному рівнях.

Ключові слова: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», факультет

початкової, технологічної та професійної освіти, факультет підготовки вчителів початкових класів, технологічний факультет, історія розвитку, етапи розвитку.

The article is devoted to the research of historical sources of the Faculty of Primary, Technological and Vocational Education, which was formed in 2017 by combining the two structural sections of the Donbas State Pedagogical University: Faculty of Primary School Teachers Training and Technological Faculty. The authors noted that the forming stages of each of the structural units, as well as the current realities of the faculty development are researched insufficiently in the scientific-historical sense, and aimed to generalize and systematize the forming and development stages of the Faculty of Primary School Teachers Training and Technological Faculty of the State Pedagogical University "Donbas State Pedagogical university" and characterize the current stage of the Faculty of Primary, Technological and Vocational Education development with a special attention to the period of 2017–2019 years.

The conducted historical analysis allowed the authors to distinguish four main stages of the Faculty of Primary, Technological and Vocational Education development, there are: the stage of establishing the basic faculties (Faculty of Primary School Teachers Training and Technological Faculty) and forming of their personnel, material and technical, scientific, educational and methodical potential; the stage of the forming an internal structure of the basic faculties, where the faculties predominantly included one or two departments; the stage of general personnel, material and technical, scientific growth, the active opening of specialization and dual specialties, the growth of the number of departments in the basic faculties; the stage of a faculties structural reforms, the intensification of its international development, European integration, the rapid updating of information and resource provision for the professional training of teachers for the school and teachers of vocational schools.

According to the authors, the current stage of development of the Faculty of Primary, Technological and Vocational Education is characterized by progressiveness and today it is an educational, pedagogical, scientific, educational, methodological and social center, which is a powerful component of the Donbas State Pedagogical University and with dignity represents the university at the national and international levels.

Key words: SHEI "Donbas State Pedagogical University", Faculty of Primary, Technological and Vocational Education, Faculty of Primary School Teachers Training, Technological Faculty, history of development, development stages.

УДК 378:94

Омельченко С.О.,
докт. пед. наук, професор,
ректор
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Хижняк І.А.,
докт. пед. наук, доцент,
декан факультету початкової,
технологічної та професійної освіти
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Постановка проблеми в загальному вигляді.

Державний вищий навчальний заклад «Донбаський державний педагогічний університет» – потужний науково-педагогічний осередок Східної України, що об'єднує 9 факультетів у базовому виші «Донбаський державний педагогічний університет» та структурному підрозділі «Горлівський державний педагогічний інститут іноземних мов» [3].

Факультет початкової, технологічної та професійної освіти є одним із найновіших, однак найбільших і найактивніших у базовому університеті, його було утворено у 2017 р. шляхом об'єднання двох структурних підрозділів: факультету підготовки вчителів початкових класів та технологічного факультету. Наразі факультет початкової, технологічної та професійної освіти упродовж двох років творить спільну історію, тоді як етапи становлення кожного зі структурних підрозділів, з яких його утворено, так же як і сучасні реалії розвитку факультету недостатньо досліджено в науково-історичному плані.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Загальну історичну довідку щодо становлення й розвитку ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» представлено на офіційному сайті університету, де міститься інформація про заснування кожного факультету та основні етапи його розвитку [3]. Деякі історичні відомості щодо становлення факультету підготовки вчителів початкових класів та технологічного факультету можна знайти в ювілейних буклетах та поодиноких наукових дослідженнях [1–6].

Перше вагоме видання щодо історії факультету підготовки вчителів початкових класів у ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» з'явилося до 50-річчя факультету в 2009 р. У ювілейному виданні Л. Горобець, Л. Макарова, В. Сарієнко, А. Роздимаха описали основні етапи становлення факультету, його тогочасні здобутки, представивши ретроспективний аналіз розвитку кожної із чотирьох кафедр факультету, зібравши спогади відомих випускників факультету, есе тогочасних студентів щодо професії першого вчителя [2]. У ювілейному буклеті до 55-річчя факультету у 2014 р. Л. Гаврілова та І. Хижняк систематизували відомості про тогочасний розвиток факультету в таких розділах ювілейного буклету: «Факультет на освітянській ниві», «Наукові досягнення факультету», «В мистецькі шати вбраний початфак...», – окресливши, таким чином, основні напрями розвитку факультету упродовж 2009–2014 рр. [6].

Історію становлення технологічного факультету вперше було ґрунтовно висвітлено в ювілейному виданні до 40-річчя факультету у 2012 р. М. Малюта, В. Стешенко, В. Бондаренко, О. Курчій подали розгорнуту історичну довідку щодо розвитку факультету, навели ілюстративний матеріал стосовно різних аспектів студентського та викладацького життя на факультеті [4]. Подальший роз-

виток технологічного факультету представлено в тематичному випуску журналу «Рідна школа», де проаналізовано досягнення професорсько-викладацького складу факультету на науковій та у навчально-виховній роботі зі студентами [1], а також дотично – у окремих наукових статтях [5].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Отже, відомості про історичні витоки факультету початкової, технологічної та професійної освіти наявні в незначній кількості публікацій, що мають здебільшого художньо-публіцистичний характер, причому подана в них інформація стосується розвитку базових факультетів до 2014–2015 рр. Наразі відсутні дослідження щодо розвитку факультету початкової, технологічної та професійної освіти упродовж 2017–2019 рр.

Мета статті. Порушуючи питання історії факультету початкової, технологічної та професійної освіти, маємо на меті узагальнити й систематизувати етапи становлення й розвитку факультету підготовки вчителів початкових класів та технологічного факультету ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», а також охарактеризувати поточний етап розвитку факультету початкової, технологічної та професійної освіти з особливою увагою до періоду 2017–2019 рр.

Виклад основного матеріалу. Беручи до уваги окремих розвиток двох базових факультетів, вважаємо за доцільне поступово розглядати історію кожного із них до 2017 р., а після 2017 р. – розвиток спільного факультету початкової, технологічної та професійної освіти.

Факультет підготовки вчителів початкових класів

Історичні джерела свідчать, що від часу заснування у 1959 р. і до 70-х рр. ХХ ст. факультет підготовки вчителів початкових класів ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» проходив етап становлення й формування кадрового, матеріально-технічного, наукового та навчально-методичного потенціалу. У цей період факультет також неодноразово змінював свою назву. Так, у 1959 р. в Слов'янському державному педагогічному інституті організовано *факультет методики та педагогіки початкового навчання*, його першим деканом стала викладач української літератури Н. Корнієнко. У 1967 р. деканом *факультету початкової освіти* було призначено І. Деркача, а від 1 вересня 1970 р. деканом *факультету підготовки вчителів початкових класів* став Д. Кравчук і саме від цього часу назву факультету було усталено на подальші 47 років [2; 3].

Від 70-х рр. ХХ століття розпочинається формування внутрішньої структури факультету підготовки вчителів початкових класів. У 1969 р. при кафедрі педагогіки Слов'янського учительського інституту було створено секцію педагогіки та методики початкового навчання, завідувачем якої при-

значено кандидата педагогічних наук, доцента Б. Коротяєва, що згодом став першим доктором наук у Слов'янському державному педагогічному інституті, професором, фундатором і керівником власної наукової школи. У 1970 р. секція педагогіки та методики початкового навчання отримала статус кафедри педагогіки і методики початкового навчання. Вона забезпечувала викладання дисциплін природничого, педагогічного й методичного спрямування, була першою і, відповідно, випусковою кафедрою факультету. Перший склад кафедри налічував 14 викладачів і 8 лаборантів [2].

Кафедра педагогіки і методики початкового навчання (1973 р.)

80-ті та 90-ті рр. ХХ ст. позначилися для факультету продовженням загального кадрового, матеріально-технічного та наукового зростання, а також початком активних процесів відкриття спеціалізацій та виокремлення кафедр. Значну роль у розбудові факультету в цей час відігравали відомі науковці й досвідчені практики: В. Бадер, І. Бологов, В. Волков, В. Горбачук, Л. Горобець, А. Гузіков, П. Мільченко, П. Загнибіда, Л. Козлова, О. Кошелєв, О. Кудима, Є. Лодатко, Є. Мірошніченко, М. Мірошніченко, Л. Нечай, Н. Огаркова, О. Ольшанський, В. Паламарчук, А. Роздимаха, В. Сарієнко, В. Сергєєв, В. Чепіга, М. Чуйко та ін.

У 1984 р. на факультеті було відкрито першу спеціалізацію «Музика», для забезпечення якої на кафедрі педагогіки і методики початкового навчання факультету була створена секція музики, під керівництвом талановитого музиканта й педагога, старшого викладача А. Гузікова. У 1991 р. секцію музики на кафедрі педагогіки і методики початкового навчання реорганізували в кафедру музики, укомплектовану кваліфікованими фахівцями. Завідувачем кафедри від часу її заснування й дотепер є кандидат педагогічних наук, доцент А. Роздимаха, який уже понад 25 років забезпечує роботу кафедри, що й на сьогодні налічує понад 20 фахівців: викладачів, концертмейстерів та ін. [2].

У 1986 р. зі складу кафедри педагогіки і методики початкового навчання виокремили кафедру біології, завідувачами яких у різні часи були кандидат біологічних наук, доцент С. Сквирська; доктор медичних наук, професор В. Попов; кандидат медичних наук, доцент А. Хілько; кандидат медичних наук, доцент В. Краснокутська; кандидат біологічних наук, доцент В. Волков; кандидат біологічних наук, доцент Л. Горобець [2].

У 1986 р. Л. Горобець призначили на посаду декана факультету і від 1989 р. за активної участі доцента кафедри української мови та літератури В. Горбачука на факультеті започатковано підготовку фахівців за подвійною спеціальністю: учитель початкових класів та учитель української мови і літератури [2; 3].

У 1996 р. було сформовано навчальні плани спеціалізації «Українознавство», яка проіснувала понад 10 років і була закрита у 2006 р. через вилучення зі шкільних програм предмета «Українознавство» і відповідне зменшення потреби в цій кваліфікації випускників. Останній випуск фахівців з початкової освіти та українознавства у ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» відбувся у 2012 р. [2].

У 1999 р. науковий потенціал факультету зміцнився першим збірником наукових праць «Пошуки і знахідки», видання якого було започатковане при кафедрі педагогіки і методики початкового навчання і який функціонує досі, презентуючи результати наукових пошуків викладачів та студентів різних факультетів ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» [2].

У 2000-х рр. продовжують бути активними процеси започаткування спеціалізацій. У 2000 р. Л. Горобець і Л. Пашко з осередком творчих викладачів факультету відкрили спеціалізацію «Англійська мова», яка відразу набула неабиякої популярності серед абітурієнтів і успішно функціонує досі, забезпечуючи випускників знанням іноземної мови та підвищуючи їхню конкурентоспроможність на ринку праці.

У 2004 р. на посаду декана факультету призначено доцента кафедри української мови та літератури Л. Макарову, яка продовжила традиції розвитку факультету й сприяла відкриттю нової спеціалізації «Хореографія». До якісної підготовки вчителів такої спеціалізації адміністрація факультету та кафедра музики залучили художнього керівника Донецького академічного театру опери і балету імені А. Б. Солов'яненка, народного артиста України В. Писарева [2; 3].

У зв'язку із новою спеціалізацією у 2007 р. кафедру музики було перейменовано на кафедру музики і хореографії. На кафедрі постійно діють численні творчі колективи, зокрема: тріо баяністів «ДоМиНо», яке в 2009 р. стало переможцем фестивалю мистецтв України в Донецькій області,

відомий вокальний ансамбль «Веснянка» (художній керівник – С. Чугай), оркестр народних інструментів (художній керівник – М. Пшеничних), хор студентів (художній керівник – О. Ночовка), хореографічні колективи студентів (художній керівник – В. Котов) та ін. [2].

Спеціалізацію «Інформатика», що функціонує донині, на факультеті підготовки вчителів початкових класів було відкрито у 2008 р. у відповідь на вимоги інформаційного суспільства і у зв'язку з уведенням інформатики до початкового циклу навчання в школі. Для цієї спеціалізації в приміщенні факультету було обладнано перший, згодом і другий комп'ютерний клас [2; 6].

10-ті рр. ХХІ ст. відзначилися на факультеті підготовки вчителів початкових класів внутрішніми структурними реформуваннями та стрімким розвитком сучасного інформаційного й ресурсного забезпечення фахової підготовки вчителів початкової школи. У грудні 2009 р. на підставі рішення вченої ради СДПУ на факультеті відкрито нову випускову кафедру теорії і практики початкової освіти, очолену доктором педагогічних наук, професором В. Бадер, яка за активної підтримки викладачів кафедри заснувала на факультеті потужний лінгвометодичний центр, зокрема під її керівництвом започаткували публікацію другого на факультеті збірника наукових праць «Лінгводидактика: теорія, методика, досвід», відкрили аспірантуру зі спеціальності «13.00.02 – теорія і методика навчання (українська мова)», налагодили творчу співпрацю факультету з Інститутом Конфуція при Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, до навчальних планів спеціалізації «Англійська мова» додали другу іноземну мову (німецьку), відкрили курси китайської мови та ін. [6].

У 2010 р. кафедра педагогіки і методики початкового навчання змінила назву на «кафедра природничо-математичних дисциплін і педагогічних технологій початкової освіти». У 2012 р. її очолив доктор педагогічних наук, професор В. Борисов, а в 2013 р. завідувачем кафедри призначено кандидата педагогічних наук, доцента Т. Євтухову, яка керує кафедрою донині.

У 2013 р. обов'язки декана факультету починає виконувати доцент кафедри теорії і практики початкової освіти І. Хижняк, а заступником декана призначено доцента кафедри педагогіки С. Фатальчука [6].

У 2014 р. через брак відповідних кадрів було закрито кафедру біології, а кафедру природничо-математичних дисциплін та педагогічних технологій початкової освіти перейменовано в кафедру «природничо-математичних дисциплін». Цього ж року кафедру теорії та практики початкової освіти очолила доктор педагогічних наук, професор Г. Цветкова, яка продовжила активний розвиток випускової кафедри, зокрема було розширене

проблемне поле збірника наукових праць і перейменовано на «Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти», покращено кадровий склад кафедри, навчально-методичне забезпечення дисциплін тощо [6].

У 2015 р. кафедрою теорії і практики початкової освіти почала керувати її нинішній завідувач, доктор педагогічних наук, професор Л. Гаврілова. За час її роботи на кафедрі проліцензовано магістратуру й аспірантуру зі спеціальності 013 «Початкова освіта»; збірник наукових праць «Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти» набув статусу фахового електронного видання; проводиться активна робота щодо створення традиційних та електронних навчальних видань у межах роботи науково-дослідної лабораторії «Інформаційне забезпечення початкової освіти».

У 2015–2016 навчальному році заступником декана факультету підготовки вчителів початкових класів призначено кандидата педагогічних наук, доцента кафедри теорії і практики початкової освіти І. Вікторенко, яка дотепер обіймає цю посаду.

Технологічний факультет

В. Бондаренко, О. Курчій, М. Малюта, В. Стещенко зазначають, що історія технологічного факультету розпочалася 1969 р., коли при фізико-математичному факультеті було відкрито відділення підготовки вчителів загальнотехнічних дисциплін і фізики [4]. Ініціаторами й організаторами створення відділення були ректор інституту І. Петрик і керівник Науково-дослідницької лабораторії трудового навчання Міністерства освіти УРСР, професор І. Яровий, хоча статусу окремого факультету *загальнотехнічних дисциплін, праці і фізики* з єдиною кафедрою загальнотехнічних дисциплін відділення набуло лише від 1972 р.

Першим деканом факультету був кандидат педагогічних наук, доцент М. Черненко, а завідувачем кафедри – кандидат технічних наук, доцент А. Тихонов. У цей час навчання на факультеті здійснювали за спеціальністю «Загальнотехнічні дисципліни і праця» (з додатковою спеціальністю «Фізика»). Випускникам факультету присвоювали кваліфікацію «Учитель загальнотехнічних дисциплін, праці і фізики середніх навчальних закладів» [4; 5].

Від 1972 до 1976 рр. на факультеті було створено й оснащено лабораторії технології матеріалів і зварювального обладнання, деталей машин, станків й інструментів, гідравліки й теплотехніки, автотранспортної справи; обладнано кабінети трудового навчання. Створено обчислювальний центр, обладнаний сучасними тоді електронно-обчислювальними машинами «Промінь» і «Наїрі-2»; значно розширено навчальний автопарк, придбано нові верстати для майстерень. На той час основними напрямками наукових

досліджень на факультеті були такі: проблема міцності й пластичності металевих матеріалів, методи зміцнення твердоплавного інструмента, удосконалення технології обробки деталей тощо. Результат роботи в цих напрямках засвідчив захист кількох кандидатських дисертацій та отримання десятків авторських свідоцтв на винаходи. Здійснювали наукові дослідження з господарських тем, досягнення яких було впроваджено в галузі народного господарства, що давало значний економічний ефект [4].

У 1974 р. на факультеті було відкрито спеціалізацію «Металообробка», а додаткову спеціальність «Фізика» закрили. На цій підставі факультет отримав нову назву – факультет загальнотехнічних дисциплін і праці. Посаду декана факультету тоді обіймав Є. Коркін, а з 1975 р. – кандидат педагогічних наук, доцент М. Малюта.

Кафедра трудового навчання та креслення (1981 рік).

Від 1979 р. деканом факультету обрали кандидата технічних наук, доцента В. Агулова, а його заступником – викладача кафедри трудового навчання та креслення Г. Цибулька. На кафедрі працювали такі педагоги: П. Антонов, А. Антосевич, Г. Карпунін, М. Курочка, М. Малюта, В. Мершалко, В. Ніскородов, В. Овчаренко, Л. Хаєт, Г. Цибулько та ін. [4; 5].

На початку 80-х рр. на факультеті загальнотехнічних дисциплін і праці діяли дві спеціальні кафедри: загальнотехнічних дисциплін (завідувач – В. Агулов) і трудового навчання та креслення (завідувач – В. Апанасенко). На кафедрах працювали 17 викладачів, 10 з яких – кандидати наук, доценти. При кафедрах діяли 14 творчих гуртків, де студенти набували навичок проведення наукових досліджень, здійснювали перші самостійні відкриття [4].

Кафедра загальнотехнічних дисциплін (1985 р.)

Від 1984 р. – перший у країні – факультет починає підготовку спеціалістів за новою спеціалізацією «Обслуговуюча праця».

У 1988 р. факультет перейменовано на *факультет підготовки вчителів праці* (ПВП). На цьому етапі розвитку факультету студенти отримували додаткову кваліфікацію – «Учитель креслення». Згідно з наказом ректора Слов'янського державного педагогічного інституту професора М. Нечволода проведено структурну реорганізацію на факультеті і з 1 липня 1988 р. було відкрито нову, третю за кількістю кафедр обслуговуючої праці [4].

У 1990 р. було створено кафедру педагогіки та методики технологічної підготовки. Від початку й дотепер кафедру очолює доктор педагогічних наук, професор В. Стешенко, який започаткував на факультеті власну наукову школу. Напрямок досліджень – «Інформаційні основи змісту технологічної освіти» [4; 5].

У 90-ті рр. ХХ ст. факультет, деканом якого був кандидат технічних наук, доцент О. Лазаренко, а заступником декана – кандидат технічних наук, доцент Є. Перепічаєнко, посідав одне з перших місць серед інших факультетів університету й

першим одержав 4 рівень акредитації. У зв'язку з посиленням роботи в напрямі впровадження технологічної підготовки в шкільний навчально-виховний процес і необхідністю підготовки фахівців відповідного профілю в 1995 р. факультет перейменували на *технологічний факультет* [5]. Від 2009 посаду декана обіймав кандидат педагогічних наук В. Стешенко, а в 2010 р. деканом технологічного факультету став кандидат технічних наук, доцент В. Бондаренко [1; 4].

У 2012 р. технологічний факультет отримав ліцензію на відкриття нового напрямку підготовки «Професійна освіта» (Технології виробів легкої промисловості) на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр». Тоді на факультеті працювали 4 кафедри, які із часом зазнали змін у назвах: педагогіки і методики технологічної та професійної освіти (випускова); технології виробів легкої промисловості та дизайну; промислових технологій; загальнотехнічних дисциплін і технічної графіки. Загальна кількість професорсько-викладацького й допоміжного персоналу дорівнювала майже 50 осіб [4].

У 2012 р. на базі кафедри педагогіки і методики технологічної та професійної освіти було відкрито

аспірантуру зі спеціальності 13.00.04. (015) «Професійна освіта», яка наразі успішно діє й щороку випускає нові наукові кадри. На кафедрі регулярно проводять Міжнародні науково-методичні конференції «Проблеми трудової і професійної підготовки на початку XXI століття», щорічно публікують науково-методичний збірник «Проблеми трудової і професійної підготовки», що виходить друком на кафедрі педагогіки і методики технологічної та професійної освіти під керівництвом професора В. Стешенка [1; 5].

У квітні 2015 р. у зв'язку з реорганізацією кафедри загальнотехнічних дисциплін і технічної графіки та кафедри промислових технологій, охорони праці та безпеки життєдіяльності було створено кафедру загальнотехнічних дисциплін, промислових технологій та безпеки життєдіяльності. Її завідувачем стала кандидат педагогічних наук, доцент М. Бутиріна [5].

У 2017 р. технологічний факультет Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» було реорганізовано шляхом об'єднання з факультетом підготовки вчителів початкових класів через типовий для XXI ст. брак студентів на спеціальностях технологічного спрямування.

Факультет початкової,

технологічної та професійної освіти

Упродовж 2017 р. ректорат університету й деканат змінювали структуру факультету почат-

кової, технологічної та професійної освіти відповідно до нових державних ліцензійних умов упровадження освітньої діяльності в галузі вищої освіти: відбулася реорганізація кафедри технології виробів легкої промисловості та дизайну, яку було приєднано до кафедри педагогіки і методики технологічної та професійної освіти, а назва кафедри природничо-математичних дисциплін зазнала змін і наразі функціонує як кафедра «природничо-математичних дисциплін та інформатики в початковій освіті».

У лютому 2017 р. змінився завідувач кафедри загальнотехнічних дисциплін, промислових технологій та безпеки життєдіяльності і на сьогодні кафедрою завідує доктор педагогічних наук, професор В. Бондаренко. У зв'язку з розширенням кола спеціалізацій для спеціальності «Середня освіта (трудове навчання та технології)» у 2018 р. назва кафедри загальнотехнічних дисциплін, промислових технологій та безпеки життєдіяльності змінилася на «кафедра загальнотехнічних дисциплін, безпеки життєдіяльності та автосправи».

У 2018 – 2019 навчальний рік факультет вступив у складі п'яти кафедр, які забезпечують освітній процес із таких спеціальностей: 013 Початкова освіта, 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології), «015 Професійна освіта (Технології виробів легкої промисловості)».

Кафедра теорії і практики початкової освіти (2019 р.)

Кафедра природничо-математичних дисциплін та інформатики в початковій освіті (2019 р.)

Кафедра музики та хореографії (2019 р.)

На сьогодні факультет початкової, технологічної та професійної освіти впевнено крокує в майбутнє, пристосовуючись до реалій Нової української школи та відповідних змін у сфері вищої педагогічної освіти. Так, у 2017–2018 рр. за новими умовами було проакредитовано бакалаврський ступінь вищої освіти зі спеціальностей «Початкова освіта»,

«Середня освіта (Трудове навчання і технології)», «Професійна освіта» (Технології виробів легкої промисловості); розпочато набір студентів ступеня вищої освіти «бакалавр» зі спеціальності 015 «Професійна освіта» за скороченим терміном навчання на базі рівня «молодший спеціаліст», що дозволяє збільшити кількість студентів цієї спеціальності та ін.

Кафедра загальнотехнічних дисциплін, безпеки життєдіяльності та автосправи (2019 р.)

Кафедра педагогіки і методики технологічної та професійної освіти (2019 р.)

Вагомою ознакою сучасного етапу розвитку факультету є зростання міжнародних контактів, посилення процесів Євроінтеграції викладачів та студентів факультету. Під керівництвом деканату факультету й ректорату університету викладачі залучаються до проектів та грантових програм українського й міжнародного рівнів; інноваційних процесів, ініційованих Міністерством освіти і науки України; виступають організаторами багаточисленних заходів на рівні факультету, університету, міста.

Так, важливими для факультету подіями 2018 – 2019 рр. стали: участь близько 20-ти викладачів факультету в Міжнародному проекті «Розвиток культури демократії в педагогічній освіті України, Норвегії, Палестини»; відвідування 90-річного ювілею Аньхойського університету Китайської Народної Республіки заступником декана факультету І. Вікторенко та завідувачем кафедри Т. Євтуховою; участь декана факультету І. Хижняк у роботі освітньої школи «Прогресивне управління університетом» у м. Брно Чеської народної республіки; робота на факультеті упродовж навчального року

волонтера із США Декстера Блеквела, що працював у межах програми Фулбрайта в Україні; розпочаті програми студентської мобільності (студентка спеціальності «Початкова освіта» А. Максимюк у 2018–2019 рр. пройшла піврічне навчання у Словаччині, а в 2019–2020 рр. студентки цієї ж спеціальності А. Максимюк та М. Максименко прийняті до участі в програмі академічних обмінів із Норвегією і т.д.

Триває творча співпраця факультету з Інститутом Конфуція при Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, завдяки якій на факультеті упродовж навчального року працювали волонтери Китайської Народної республіки Се Чанг Фу (2014–2015 рр.), Ян Вей (2015–2016 рр.), Хай Чан (2017–2018 рр.), ознайомлюючи студентів різних спеціальностей факультету із китайською культурою, мовою, традиціями тощо. Щорічними є і міжкультурні українсько-китайські фестивалі з концертною програмою та майстер-класами, організовані деканатом факультету та директором Інституту Конфуція при Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна.

Міжкультурний українсько-китайський фестиваль (2019 р.)

Магістральна (не)конференція miniEdCamp Sloviansk (2019 р.)

У межах роботи в спільному проекті «Розвиток культури демократії в педагогічній освіті України, Норвегії, Палестини» педагоги й науковці Університету Південно-Східної Норвегії О. Вістром, І. Крістенсен та ін. відвідали факультет, стали членами журі конкурсу «Battle on the grass» студентів факультету та учнів Лінгвістичного центру «Prime Time» м. Слов'янська.

Яскравими спогадами 2018–2019 р. стали проведення магістральної (не)конференції miniEdCamp

Конкурс «Battle on the grass» (2019 р.)

Висновки. Як свідчить проведений історичний аналіз, у розвитку факультету початкової, технологічної та професійної освіти можна виокремити чотири основні етапи:

1. Етап заснування базових факультетів (підготовки вчителів початкових класів та технологічного) формування їх кадрового, матеріально-технічного, наукового та навчально-методичного потенціалу (60–70-ті рр. ХХ ст.).

2. Етап формування внутрішньої структури базових факультетів, на якому основу факультету переважно становила одна-дві кафедри (80-ті рр. ХХ ст.).

3. Етап загального кадрового, матеріально-технічного та наукового зростання, активного відкриття спеціалізацій і подвійних спеціальностей, зростання числа кафедр на базових факультетах (90-ті ХХ ст. – 2000-ні рр. ХХІ ст.).

4. Етап структурного реформування факультету, активізація його міжнародного розвитку, Євроінтеграції, стрімкого оновлення інформаційного й ресурсного забезпечення фахової підготовки вчителів для школи та педагогів професійних навчальних закладів (2010–2020 рр. ХХІ ст.).

Сучасний етап розвитку факультету початкової, технологічної та професійної освіти характеризується прогресивністю, яка засвідчує, що факультет становить освітній, педагогічний, науковий, навчально-методичний та соціальний центр, який є потужним складником ДВНЗ «Донбаський

Sloviansk; четвертого Регіонального конкурсу «Мистецький розмай»; здобуття інтерактивним лото «Інтерграйко», розробленим викладачами кафедри теорії і практики початкової освіти, ІІ місця в Усеукраїнському конкурсі інновацій «IP-Marathon» та ін. Від 2018 р. за ініціативи студентської ради на факультеті діє театральний сектор, що готує дитячі вистави та презентує молодшим школярам у актовій залі факультету та на виїзді.

Виїзна вистава «Шалена бджілка» театального сектору факультету для дітей прифронтового міста Попасна Луганської області (2018 р.)

державний педагогічний університет» і гідно представляє університет на національному та міжнародному рівнях. На часі – нові звернення.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Бондаренко В.І., Стешенко В.В. Модернізація змісту професійної підготовки майбутнього вчителя технологій: обґрунтування напрямів і підходів. *Рідна школа*, 2014. № 3. С. 67–70.

2. Горобець Л.В., Сарієнко В.К., Роздимаха А. І. Факультету підготовки вчителів початкових класів – 50 (1959–2009). Формування, розвиток, сучасність / упор.: Л.М. Макарова. Слов'янськ : ВЦ «Молнія», 2009. 52 с.

3. Історична довідка. *Державний вищий навчальний заклад «Донбаський державний педагогічний університет»*. URL: <http://www.slavdpu.dn.ua/index.php/2011-03-24-13-31-47/history-ddpu> (дата звернення: 15.06.2019).

4. Малюта М.Т., Стешенко В.В., Бондаренко В.І. Технологічний факультет. Історія розвитку / упор.: О.В. Курчій. Слов'янськ : ДДПУ, 2012. 45 с.

5. Стешенко В. В., Стешенко Б. В. Характеристика освітньої програми професійної підготовки майбутнього вчителя трудового навчання і технології. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки)*. Бердянськ : БДПУ, 2017. Вип. 2. С. 256–262.

6. Факультет підготовки вчителів початкових класів: освітній, науковий, мистецький поступ : ювіл. вид. до 55-річчя факультету / укл.: Л.Г. Гаврілова, І.А. Хижняк. Слов'янськ : ДДПУ, 2014. 170 с.